

BÉTSI MAGYAR KURIR.

és

SOKFÉLE, TOLDALÉKŰL.

Nr. Indült: Pénteken, December' 27-dikén, 1833.

52.

LOMBARD VELENTZEIRÁLYSÁG.

A' Majlandi Ujság, a' következő Majland Városában véghez ment történetet beszéli elő: „Bizonyos Della Bianca Vintze, Piemonti jobbágy, a' ki már 1821-ben tolvajság, és gyilkosság által nevezetessé lett, örökös gályahúzásra ítéltetett, de az idén Aprilisban ismét elszökött Lombardiába, 's ott ujjolag olly iszonyú tetteket vitt véghez, hogy elfogattatása elrendeltetvén, annak, a' ki kézre kerítendi, nagy jutalomígértetett. Ő olly vakmerő volt, hogy bizonyos Spreafico egyik tzinkos társával álöltözetben a' Városba jött, de itt egy Politzia Agens reá esmért, üzőbe vétele, és Spreaficót el is fogta. Della Bianca szaladt több útszákon keresztül, néhány embert, kik útját akarták állani, megsebesített, 's egy asztalos legényt megölt, — míg végre ennek (a' legénynek) mestere, egy nagy rúddal földre verte, a' honnan midőn fel akart kelni, egy káplár megragadta, 's úgy tartotta fogva; míg nem löbben is érkeztek. Látván e' szerint a' gyilkos, hogy nints szabadulás, kétségben eséstől kínoztatva, gégejét magának keresztül vágta, 's melljébe és hasába több halálos dőféseket tevé.

TÖRÖKORSZÁG.

(Journal de Smyrne.) Samos Nov. 11-kén. Ma indult el innen Marseille város nevű frantzia hajó a' szövetséges Hatalmasságok 3 biztossáival, és a' Samosi főparantsolónak fiává a' Sa-

mosbeliek, minden javallatokat visszavetettek. Ugy látszik ugyan, hogy a' békeszeretők száma még mindég nagyobb a' nyughatatlanokénál, de a' lázzadók-tól való félelem visszatarthatja őket magokat kinyilatkoztatni.

NAGYBRITANNIA.

A' Londoni közönséges Tanács, a' városi tisztviselők választásoknál, a' golyóbisozást eltörölte. Ez most annyival nagyobb figyelmet érdemel, mivel a' Radicalisok azon vagynak, hogy a' golyóbisozást a' Parlamentalis választásoknál is béhozzák.

Doyle János 7—8 Pedrista tiszttel Lisbonából, Liverpoolba érkezett, hogy Dom Pedro számára lovakat vásároljon. Donna Mária Agensei is abban fáradoznak most, hogy a' Portugallus sereg számára, melly egészen frantzia módon organizáltatik, 800 lovat, fegyvereket, és mindennemű hadiszereket szedjenek öszve.

Az Angoly tengerparti vidékeken ismét nagy szélvész dühösködött, de következéséről még nem jöttek bé mindenünnen a' tudósítások. Doverből írják, hogy ott a' jég, és hó felváltólag egyre esett, úgy hogy Dec. 8-ig a' hajó nem járhatott.

Antigua szigetjéből magános levelek után értettük, hogy ezen Sziget Törvényhatósága, a' rabszolgák felszabadulásokat óhajtja, 's már az Angoly Kormányának ezen tekintetben javallatokat is tett. Az a' planum azomban,

melly szerint a' Negereknek elébb bizonyos esztendőt kell kiállniok, mielőtt magok Urok lennének, semnekik magoknak, sem a' földbirtokosoknak nem tetszik. Elesmerik ugyan a' Negerek, hogy az idővel nekik hasznokra lenne, de még is jobban szeretnék, ha mindjárt most kapnának bért. Átaljában örülni látszanak a' változásnak. A' minapi földindulás itt 2 órától fogva éjjel, más nap 11 óráig tartott. Az essőnek igen kedvező befolyása volt, — 's bő aratást reménylenek.

A' Times azon panaszkodik, hogy a' papok között sokan öszveállottak fizetések megtartása végett. Ebből olyan egyesület származhatik, melly az Egyházra nézve veszedelmes lehet.

A' Dublini Lord Major Dec. 10-kén egy gyűlést tartott, mellyben a' Kereskedők, és Fabrikánsok megjelentek, azon eszközökről tanátskozandók, mellyek által a' mesteremberek csoportozásait meg lehetne szüntetni. Azomban a' tilalmas egyesület tagjai között olyan sokan jelentek meg, hogy Politzia tisztviselőknél kellett magokat közben vetni: magok a' Fabrikánsok is, a' munkások fenyegetődzések által elretentetvén, visszahúzták magokat, így tehát a' Gyűlés éppen ellenkezővé vált, mint a' mivé kelle vala lennie. Egyébiránt azt mondják, hogy Dublinban, és Corkban a' legnagyobb tsend uralodik, 's a' csoportozásoknak semmi nyoma sints.

P O R T U G A L L I A.

Némellyek azt mondják, hogy Hare Oberster Követsége jó véget ér, a' mennyiben Dom Miguel nem idegenkedik a' javallatok elfogadásától, mások ellenben azt állítják, hogy később meghalni, mint a' Királyságról lemondani: mások ismét, hogy Hare Oberster nem is olly tzeleből küldetett volna

Portugalliába, hogy a' két testvér között egyességet próbáljon, hanem hogy azon Országból Don Carlost eltávoztassa.

(Morning Herald.) Don Carlos sints többé Alcantarában, sem Castelbrancóban: kevéssel ezelőtt éjszak felé Almeidába vonult, és most Vigóból költ tudósítások szerint Valença do Vigóban tartózkodik, hol Morillo Generális Gallicianak igazgatója szemmel tartja.

(Lisbonai Chronica.) A' Braganzai Hertzeg, mint Atya, egy Decretumában, Donna Mária házat rendeli el. A' Capverdi szigetek két, — ezelőtt számüzött Követet küldöttek Lisbonába, kik a' szigetbeli lakosoknak hódolásokat Donna Maria eránt jelenték. Ugyan ez történt Sz. Jago Mayo és Sz. Vintze szigetén is, 's ezeknek példájokat fogják követni kétség kívül a' többi szigetek is.

S P A N Y O L O R S Z Á G.

Egy Angoly haviírás Sarsfield Generális felől így ír; „Ez a' megkülönböztetett Generális született Lovth Grófságban. Angoly Országot odahagyta 1793-ban 's Amerikába ment, hogy ott sorsán javítson, de mivel hajó törést szenvedett, azomban egy Országhoz sem vólt különös hajlandósága, útját elhalasztotta, és Spanyol Országban a' pattantyús seregnél, melly éppen akkor Frantzia Ország ellen készült, szolgálatot vállalt. Mielőtt Irlandot elhagyta, egy jeles tanítótól Mathesist tanult, 's jelen fő rangját a' Spanyol seregnél talán éppen ennek a' tudománynak köszönheti. Egyik testvére Sarsfield Patrick még most is Lovthban van, 's szép caractere, 's bőkezűsége által ott mindenek előtt esmeretes: Droghedától nem meszsze egy falusi jószágot vett, 's ott él tsendességben, — és noha testvére már több ízben reá

akarta birni, menne hozzá, 's éljenkénye szerint a' város gyönyörűségeivel, ő még is álhatatosan falusi jószágában marad, 's azt fel nem tseréli nagyobb kéjelmű élettel.

(Indicateur de Bordeaux.) Zamorából írják: Rodil General Dec. 1-én Portugalliába nyomult bé, és egész Mirandaig haladt elő, hogy Don Carlost elfoghassa, de szerit nem tehet: Morillo Generalis ugyan azon tzelből egész Braganzaig haladott. San Fernando Hertzeg, a' ki itt nagy örömmel fogadtatott, úgy látszik, nem szándékozik hivatalt vállalni, azomban a' Systema, és személyek változása szüksége felől belsőképpen meg van győződve. Manso Generálist, a' ki Cadixban commandéroz, Nolasco Basa fogja felváltani, Manso pedig Geronába (Cataloniában) küldetik.

Carthagena Grófnak (Morillo) Nov. 22-kén költ levele után bizonyos, hogy Don Carlos mintegy 200 emberrel Spanyol Országba béütött. Morillo General azonnal üzöbe vette, 's talán a' Portugallus határnál el is érte volna, ha néhány emberei az üldözőnek útját nem állották volna. A' Baski tartományokból kiüzött Insurgensek, mintegy 6000-en Borundanál gyűltek össze, 's ma, vagy hónap megtámadtának. Egy Angoly Kurír, ki Madridot Dec. 10-kén hagyta el, tegnap reggel érkezett ide: elindulásakor e' város tökéletes tsendességben volt, tsak hogy Zea Minisztersége miatt nagy volt a' versengés: bukását mindennap várják, tsak hogy már most nem San Fernando Hertzegét mondják következőjének lenni, hanem Pizarrot.

Madridból Dec. -8-ról költ tudósítások szerint a' Spanyol Kormány elhatározta, a' rendes sereget 60,000-ról 100,000-re nevelni. Attól tartanak, hogy Merino, a' ki embereivel együtt a'

Királyné katonáitól elszélesztetett, Casztília más részen ismét össze fogja magát szedni. Balmaseda nevű bajtársa Olmedo körül, Pastors General Commandója alatt megverette. Valencia Királyságban a' Guerillák szaporodnak: Madridban azt hitték, hogy Martinez de San Martin Generális, a' ki Valenciába küldetett volt, hamarabb végét szakasztja ott a' lázzadásnak, mint Vives General Kapitány, a' ki szinte abban munkálkodik.

Hertzeg San Fernando tegnap előtt az az Dec. 3-kán érkezett meg feleségestül Madridba, 's érkezése tsak valamelly diadalmas bemenettel hasonlítottatni össze, mert számos, és fényes gyűlés fogadta el az útszákon, 's mindenkinek képen öröm, 's megelégedés mutatkozott. Las Rosasban Madridtól egy 3 mértföldnyire fekvő faluban, a' Gárdából 2 osztály állott, melly a' városba vezette. Puerta de Hierronál egy 6 lovas hintó várakozott, 's úgy mentek keresztül Madridnak legszebb útszáin, magának a' Generál Kapitánynak, a' Corregidornak sok Spanyol Grandnak, és a' fő város előkelő lakosainak kísérete mellett. A' Hertzeg a' palotába szállott, a' hol a' Királynétól a' legbarátságosabb leereszkedéssel fogadtatott. Algésirásból jelentik, hogy ott két Frantzia Generális hihetően Bourmont, és Clouet, 12 más frantzia tisztekkel Gibraltarba hajózott. Cadixban a' lakosok nagyon ragaszkodnak a' Királynéhoz. Idik Isabellának Proclamatziója, mind a' mellett, hogy ott egyre szakadt az esső, muzsikával, néptánttal, és közmulatságokkal innepeltetett.

Quesada Generálnak Proclamatziója magában foglalja: 1 ör Minden foglyoknak, kik Merino, Vabaurri, Balmaseda, Villalobos, és

Cuevillas Insurgenseket kézrekerítik, kegyelem ajánltatik: azonfelül az, a' ki Merinót elfogja, 10,000 Realt nyerend jutalomúl, a' többi Rebellisért 5000 Realt. 2-or Azoknak is megengedtetik, kik fegyvereket, lovakat, és ruházatjokat általadják. 3-or Azok, kik már egyszer hazájokba vissza tértek, felsőbb engedelem nélkül el nem mehetnek.

Bordeaux Dec. 12 ről. Spanyol Országból költ levelek szerint, a' lázadás a' frantzia határ szélen tsaknem egészen elnyomattatott, és így a' közösülés Madriddal helyre állott. Nem érkeznek ugyan többé Carlisai szökevények, és onnan némelleyek azt húzzák ki, hogy Valdes Geronimot akarják megtámadni, azomban az is meg lehet, hogy inkább alávetik magokat a' szükségnek mint sem idegen Országban várják el a' jövendőt. A' Királyné igen okosan tselekedett, hogy Castanon Generálisnak kemény rendszabásait végre nem hajtatta. Lassan lassan elkezödnek Spanyol Országban a' javítások. A' Frantzia Consul Bilbao-ban a' Carlisákkal egyességre lépett. — Nem lehet tagadni, hogy a' Consulnak magaviselete, ha egyébberánt az egyességben' előforduló kifejezések híven vagynak leírva, igen mérsékelt, mert úgy van előhozva Lajos Fülöp, Don Carlosnak általellenében, mintha hasonló, — hasonlóval alkudoz-

nék: de azt is meg kell ám gondolni, hogy az egyességnek közelébbi tzélja volt a' szerentsetlen Vhagont, és más tisztos férjfiakat megszabadítani, és hogy Frantzia Ország, a' mennyiben a' Carlisáknak menedéket nyitott, a' polgári háborúval öszveköttöt kegyetlenségeinek lágyítására nézve igen sokat tett: a' Kormányának, és tisztviselőinek azt lehet szemekre vetni, hogy Eraso, Arana, és hasonló Carlisákat, ismét szabadon bocsátotta.

Bayonnében Dec. 12 kén az a' hír terjedt el, mintha Merino elfogattatott volna, de mások szerint, néhány hívtársaival Navarrába szökött, 's innen hihetően Frantzia Országba szándékozik.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Saárdi Somsich Pongrátz Personalis Ö Méltósága az elhunyt Deseöffy Bertalan helyébe Personalisi Itélömes-terré f. h. 9 dikén Nagyságos Szigethi Szerencsy István Urat, eddig a' T. K. Tábla előadó közbíráját nevezte ki. — P. Z.

Pesten December 17 dikén 11 napi súlyos nyavalyája következésében elhunyt Méltóságos Szentkirályi László Úr, Hétszemélyes Táblai Közbíró, életének 70-dik évében. Áldott a' közös munkálásában 's hivatalokban öszült férjfiú emlékezete!

A' mai postával küldjük Békés Vármegye Mappáját a' Pósonyi és ezen keresztül járó Tsomókban, posta petsét alatt.

A' Karátsonyi Innepek alatt zárva lévén a' Könyvnyomtató műhelyek, ma tsak fél árkus Ujsággal szolgálhatunk.

A' Sokféle ez esztendei utolsó félárkusával együtt.

Szerkesztető és Kiadó Marton József, Professor. (Landstrasse Nro 315.)

Nyomtató: Nemes Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro 755.)